

DECIZIE

29 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței

Valeriu Doagă

Judecători

Sveatoslav Moldovan, Iuliana Oprea

examinînd recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Moldcărbune”, în pricina civilă la cererea lichidatorului Societății cu Răspundere Limitată „Sansilvia”, Popaz Vera cu privire la validarea popririi și încasarea datoriei de la terțul poprit Societatea cu Răspundere Limitată „Moldcărbune”,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2016, prin care a fost aplicat sechestrul în limita revendicărilor din acțiune,

CONSTATĂ:

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 06 iunie 2014, s-a intentat procedura de insolabilitate față de SRL „Sansilvia”.

La 24 septembrie 2014, administratorul insolabilității SRL „Sansilvia”, Vera Popaz, s-a adresat cu cerere privind validarea popririi față de SRL „Moldcărbune”, cerere care a fost ulterior completată la 24 noiembrie 2014.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2014, a fost admisă cererea lichidatorului întreprinderii debitoare SRL „Sansilvia” - ÎI „Popaz Vera” privind validarea popririi și s-a încasat de la SRL „Moldcărbune” în beneficiul SRL „Sansilvia” datoria în sumă de 2 907 488,97 lei.

La 23 decembrie 2014, SRL „Moldcărbune” a declarat recurs împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău, solicitînd admiterea acestuia, casarea hotărîrii și remiterea cauzei spre rejudecare într-un alt complet de judecători.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 23 februarie 2015, a fost admis recursul declarat, casată hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2014 și restituită pricina spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, într-un alt complet de judecători.

Pe parcursul examinării cauzei, lichidatorul întreprinderii debitoare SRL „Sansilvia”, Popaz Vera, a înaintat cerere privind aplicarea măsurilor de asigurare, prin care a solicitat asigurarea cererii de validare a popririi prin aplicarea sechestrului pe mijloacele bănești și bunurile SRL „Moldcărbune” în valoare de 2 907 488,97 lei.

În motivarea cererii indică că, din informația obținută, s-a constatat că există un risc real că o eventuală hotărîre a instanței de judecată privind încasarea sumei de la terțul poprit la cererea lichidatorului să nu poată fi executată.

Astfel, menționează că conform extrasului din baza de date electronică a organului cadastral, la situația din 08.06.2015, pe bunurile imobile ale SRL „Moldcărbune”, baza de cărbuni din or. Căușeni, str. Tighina, 84, sunt aplicate sechestre în asigurarea acțiunilor înaintate de către creditorii către poprit: în baza încheierii Judecătoriei Rîșcani nr.2-1616/05 din 20.05.2005, înregistrat la cadastru la

24.04.2012; în baza încheierii Judecătorei Căușeni nr.2e-1812/12 din 19.07.2012, înregistrat la cadastru la 08.04.2013. Potrivit încheierii Curții de Apel Chișinău nr. 2ac-942/14 din 28.04.2015, s-a respins ca neîntemeiată cererea SRL „Moldcărbune”, rămânând în vigoare hotărîrea Judecătorei Căușeni nr. 2e-1812/13 din 13.12.2013 prin care au fost declarate nule contractele de vânzare-cumpărare prin care SRL „Moldcărbune” a procurat imobilele de pe str. Tighina, 84, or. Căușeni, astfel micșorîndu-se activele debitorului din contul cărora ar fi posibilă achitarea sumei datoriei existente față de SRL „Sansilvia”.

Mai indică că, SRL „Moldcărbune” are datorii și față de alți creditori, fiind înaintate față de terțul poprit de către acestea, după cum ar fi SRL „Plastecotrans” care a înaintat spre încasare de la SRL „Moldcărbune” suma de 5 408 251,32 lei (dosar nr.2p/o-875/2014).

Susține că, în circumstanțele existente, este evidentă necesitatea aplicării măsurilor în vederea asigurării posibilității executării hotărîrii judecătorești viitoare pe cauză, neaplicare cărora va duce la diminuarea activelor terțului poprit și respectiv imposibilitatea ulterioară a încasării sumei datorate SRL „Sansilvia” de la terțul poprit.

Motivează în cerere că SRL „Sansilvia” este în procedura de faliment, iar sumele datorate de către SRL „Moldcărbune” care urmează a fi încasate, vor fi folosite pentru creanțele validate ale creditorilor.

Ulterior, suplimentar la cererea de aplicare a măsurilor de asigurare, lichidatorul întreprinderii debitoare SRL „Sansilvia”, Popaz Vera, a înaintat supliment la cerere, motivînd că conform extraselor din baza de date electronică a organului cadastral la situația din 01.07.2015, sunt aplicate sechestre, interdicții, gaj pe bunurile imobile ale SRL „Moldcărbune” și anume: pe baza de cărbuni din r-l Cantemir, com. Cania, sat. Cania; baza de cărbuni din r-l Cimișlia, sat. Mihailovca; baza de cărbuni din r-l Leova, or. Iargara, str. Ștefan Vodă, 95, menționînd că, cele invocate evident arată necesitatea aplicării măsurilor în vederea asigurării posibilității executării a hotărîrii judecătorești viitoare pe cauză.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2016, a fost admisă cererea lichidatorului SRL „Sansilvia” în proces de faliment, Popaz Vera privind aplicarea măsurilor de asigurare, fiind dispusă aplicarea sechestrului pe mijloacele bănești și asupra bunurilor SRL „Moldcărbune” în limita revendicărilor din acțiune 2 907 488,97 lei.

În motivarea încheierii, instanța de insolvabilitate a invocat prevederile art. 174, 175 alin. (1) lit. a) și 177 alin. (1) și (3) CPC, menționînd că luînd în considerație caracterul litigiului dat, și faptul că argumentele aduse de lichidator sunt întemeiate, în aceste împrejurări, este ușor de presupus că pînă la soluționarea pricinii în fond, acestea pot fi înstrăinate terțelor persoane și ca urmare, o eventuală hotărîre ar putea fi imposibil de executat.

Considerînd ilegală încheierea instanței de insolvabilitate, la 31.05.2016 și 27.06.2016, SRL “Moldcărbune” a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 23.05.2016 și emiterea unei noi soluții de respingere a cererii lichidatorului privind aplicarea măsurilor de asigurare.

În motivarea recursului recurenta a invocat ilegalitatea încheierii recurate, menționînd că instanța de insolvabilitate nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

În speță, a menționat că cererînța de aplicare a măsurilor de asigurare a acțiunii a fost soluționată în lipsa părților, din oficiu, astfel fiind încălcat principiul contradictorialității și egalitatea părților în proces, deoarece nu i-a fost solicitată și poziția sa.

La fel, recurenta susține că lipsesc probe care ar demonstra ulterioara imposibilitate a executării unei eventuale hotărîri judecătorești.

Mai indică că, contrar legislației procesual civile, cât și practicii judiciare (hotărîrile explicative și recomandările Plenului CSJ), instanța de insolabilitate nu a indicat care este termenul de aplicare a măsurilor de asigurare.

Totodată, SRL „Moldcărbune” menționează că aplicarea măsurilor de asigurare contestate, i-au paralizat integral activitatea economico-financiară, ceea ce poate duce la apariția stării de insolabilitate.

Potrivit art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Însă, deși CPC prevede un termen de 3 luni pentru examinarea recursului împotriva încheierii, urmează a fi aplicate prevederile art. 8 alin.(3) din Legea insolabilității, recursul examinându-se în termen de 60 de zile (2 luni) de la înregistrarea dosarului în instanța de recurs.

Studiind materialele dosarului în raport cu criticile invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și pasibil de a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Din materialele cauzei rezultă că recurenta își exprimă dezacordul cu soluția instanței de insolabilitate prin care a fost admisă cererea de aplicare a măsurilor de asigurare a acțiunii privind validarea popririi și încasarea datoriei de la terțul poprit SRL „Moldcărbune” și a fost dispusă aplicarea sechestrului pe mijloacele bănești și asupra bunurilor SRL „Moldcărbune” în limita revendicărilor din acțiune 2 907 488,97 lei.

Potrivit art. 356 CPC, cererea de declarare a insolabilității se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolabilității.

Reglementări similare conțin și prevederile art. 1 alin. (4) al Legii insolabilității nr. 149 din 29.06.2012, potrivit căroră procesul de insolabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Astfel, la 24.09.2014, administratorul insolabilității SRL „Sansilvia”, Popaz Vera, s-a adresat cu cerere privind validarea popririi față de SRL „Moldcărbune”.

Potrivit art. 126 alin. (1) al Legii insolabilității nr. 149 din 29.06.2012, sînt supuse urmării silite prin poprire mijloacele bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, titlurile de valoare, alte bunuri mobile corporale care sînt datorate debitorului ori sînt deținute în numele său de un terț sau pe care acesta din urma i le va datora în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente. De asemenea, pot fi poprite bunurile mobile corporale ale debitorului deținute de un terț în numele lui și creanța cu termen ori sub condiție. În acest caz, poprirea nu va putea fi executată decît după ajungerea la termen ori de la data îndeplinirii condiției.

(9) Dacă terțul poprit nu își îndeplinește obligațiile ce îi revin pentru efectuarea popririi, administratorul insolvenței/lichidatorul, în cel mult o lună de la data la care terțul poprit trebuia să consemneze ori să plătească suma datorată, poate sesiza instanța de insolvență în vederea validării popririi.

(10) Instanța de insolvență îi va cita pe administratorul insolvenței/lichidator, precum și pe terțul poprit, și, la termenul stabilit pentru judecarea cererii de validare, va dispune administrarea oricărei probe necesare soluționării acesteia, care este admisibilă potrivit normelor de drept comun. În instanța de validare, terțul poprit poate opune creditorului urmăritor toate excepțiile și mijloacele de apărare pe care le-ar putea opune debitorului în măsura în care ele se întemeiază pe o cauză anterioară popririi. Hotărârea de validare a popririi este supusă numai recursului de către terțul poprit.

(13) După validarea popririi, terțul poprit va proceda la consemnarea sau la plata datoriei, după caz, în limitele sumei determinate expres în hotărârea de validare. În caz de nerespectare a acestor obligații, executarea silită se va face împotriva terțului poprit în baza hotărârii de validare, în limitele sumei ce trebuia consemnată sau plătită.

După cum rezultă din materialele cauzei, în motivarea încheierii, instanța de insolvență a invocat prevederile art. 174, 175 alin. (1) lit. a) și 177 alin. (1) și (3) CPC, concluzionând că neluarea măsurilor de asigurare ar face imposibilă executarea eventualei hotărâri de încasare a datoriei.

În conformitate cu prevederile art. 174 alin. (1) CPC, la cererea participanților la proces, judecătorul sau instanța poate lua măsuri de asigurare a acțiunii. Asigurarea se admite în orice fază a procesului pînă la etapa în care hotărârea judecătorească devine definitivă, în cazul în care neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești.

În același timp, potrivit art. 177 alin. (1) CPC, în cererea de asigurare a acțiunii se indică motivele și circumstanțele pentru care se solicită asigurarea acțiunii.

Astfel, încheierea recurată nu conține motivarea instanței vizavi de necesitatea aplicării sechestrului, or, instanța de insolvență nu aduce nici un argument la acest capitol, inserînd în încheierea recurată solicitarea lichidatorului și normele de drept în baza cărora a aplicat sechestrul - art. 174-177 CPC.

Or, la pronunțarea încheierii privind aplicarea măsurilor de asigurare sau neaplicarea acestora, instanțele vor verifica: raționalitatea și temeinicia cerințelor solicitantului despre aplicarea măsurilor de asigurare; probabilitatea cauzării unui prejudiciu solicitantului în cazul neaplicării măsurilor asigurătorii; dacă există *periculum in mora* (pericol de dispariție, degradare, înstrăinare, risipire a bunului sau proastă administrare); asigurarea unui echilibru între interesele părților cointeresate; în ce măsură modalitatea de asigurare a acțiunii solicitate e în corelație cu obiectul acțiunii înaintate și dacă aceasta va asigura realizarea de facto a scopului măsurilor de asigurare.

În context, Colegiul conchide că încheierea recurată nu conține vre-un raționament din cele enunțate ce ar impune aplicarea sechestrului.

La caz, solicitantul aplicării măsurilor de asigurare nu a adus nici un argument în favoarea aplicării sechestrului, nu a probat nici într-un fel faptul că neaplicarea sechestrului ar face imposibilă sau ar îngreuna executarea unei eventuale hotărâri, iar instanța de insolvență a admis cerința fără a aduce careva argumente în acest sens, încălcînd obligația de a verifica toate circumstanțele statuate în practica constantă a CSJ.

Mai mult ca atât, din înscrisurile anexate la recurs, rezultă că prin executarea încheierii recurate, a fost afectată grav activitatea recurentului, fiindu-i restricționat accesul la bunurile sale luate în locațiune, cât și buna desfășurare a activității agenților economici care au contracte de sublocațiune și cărora le sunt generate pierderi, fapte pentru care au fost sesizate Inspectoratul de Poliție Centru, Procuratura sect. Centru, Direcția Generală Securitate Publică a IGP, cât și Camera de Licențiere a RM.

În acest sens, instanța de recurs conchide că toate aceste circumstanțe analizate în ansamblul lor, constituie temei de casare a încheierii recurate și de remitere a cauzei la rejudecarea cerinței de aplicare a măsurilor de asigurare a acțiunii.

La rejudecarea cererii, instanța urmează să țină cont de omisiunile indicate în prezenta decizie, să verifice toate circumstanțele ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a acesteia, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 CPC, probele administrate în dosar și, în dependență de situația stabilită, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

Pornind de la circumstanțele menționate supra, Colegiul conchide asupra necesității casării încheierii Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2016 și remiterii cauzei la rejudecarea cerinței de aplicare a măsurilor de asigurare a acțiunii.

În lumina celor expuse, conducându-se de prevederile art. 427 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Moldcârbune”.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2016, în pricina civilă la cererea lichidatorului Societății cu Răspundere Limitată „Sansilvia”, Popaz Vera cu privire la validarea popririi și încasarea datoriei de la terțul poprit Societatea cu Răspundere Limitată „Moldcârbune”.

Se remite cauza la Curtea de Apel Chișinău pentru rejudecarea cerinței de aplicare a măsurilor de asigurare a acțiunii.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Valeriu Doagă

Judecători

Sveatoslav Moldovan

Iuliana Oprea